

af de Ansøgende kunnet faae en lille Understøttelse. Jeg har været Bidne til, at mangen Karl, der stod for Udskrivning, har med Smerte set, at hans Ansøgning er blevet afslaaet om at faae en lille Hjælp, hvorved han i det Mindste i det Punkt „kunde blive lige stillet med de mere Betslillede“. Jeg synes, at der er et Punkt, hvor man kunde vise sin gode Villie, og jeg vil haabe, at den høitærede Minister vil vise den; thi hvad var det, om vi gav 50,000 eller endnu mere til dette Diemed, naar vi se hen til de store Summer, som sluges af den Befolkning, som dog ingenlunde kan siges at være fattig, ja, vel endogaa maa henregnes til den mere velstaaende Del. Se, det vilde jeg have ønsket, at Ministeriet paa disse Punkter med Hensyn til Soldaternes forhøiede Lønning, med Hensyn til Oplysning og med Hensyn til Beskæftningen, havde vist Smødekommnen, thi det er ad den Vej, at jeg troer, man bedst kommer til at løse Arbejderspørgsmaalet. Jeg ser nok, at det høie Ministerium — det ser man af Fattigloven — har et meget venligt Sind overfor Sygekasser og Alverdomskasser, og det er meget godt. Jeg ønsker en Mæsse af disse Kasser, men jeg ønsker dem fremfor Alt ikke plantebe fra oven af. Vi have det bedste Bevis paa, at det nytter ikke synnderligt i Livsforfikkings- og Forsørgelsesanstalten. Hvor mange er der vel af den mindre bemidlede Befolkning, der er traadt ind i denne Anstalt? Hvad nytter det, at for Exempel Amtsrådet kommer til at tage sig af denne Sag? Nej! Sagen er den, at Befolkningen selv skal gribe Sagen an ved Hjælp af Andre, der leve blandt dem, derved er det, at Interessesen vækkes for Sagen, og at de faae den Omsigt, de trænge til i deres Gjærning, i deres Liv. Der er en anden Maade, paa hvilken jeg heller ikke skjønner, at man ser den høie Regerings arbejdsvenlige Sindelag; det er angaaende Udvildelsen af Valgretten? Nu kan man jo sige — og jeg veed, at det erede Medlem for Bornholms N. 1ste Valgkreds vil sige det —, at det nytter ikke, det giver ikke Smaafolk mere Brød, thi saavidt jeg har opfattet hans Udtalelser i foregaaende Aar, tror han, at det Eræste, man ønsker i lavere Sag, er mere Brød. Men det er dog et Spørgsmaal, om ikke ogsaa Udvildelsen af Valgretten kan have nogen Indflydelse paa deres pekuniære Stilling. Det overhovedet — og det maa jeg betone, og maa betone det stærkt — at de komme til selv at tage Del med deres Arbejde i Samsfundets Udvikling, har i flere end een Henseende en løftende Betydning for Smaafolk i det Hele. Naar jeg siger Arbejdere, saa har jeg taget det i Ordets snævraste Betydning, i een Betydning ere vi alle Arbejdere. — Endnu en Henvendelse til den høitærede Indenrigsminister. Det er om de frie Skytteforeninger: Det har hvert Aar, i det Mindste i de sidste Aar, jeg har været her, været paatalt, at Sol og Vind skulde skiftes mere lige mellem de frie Skytte-

foreninger og dem, der lade sig indrullere under Centralforeningens Bestyrelse; den høitærede Finantsminister, som da var Indenrigsminister, sagde endogaa i Fjor, at ikke en eneste Begjæring var bleven afslaaet; men til min Forbauselse hører jeg disse frie Skytteforeninger midt i Sommerens Løb beklage sig over, at de have indgivet Ansøgninger og endnu ikke have kunnet faae Skydesager; og da de — hvad jeg ikke priser, men Nød bryder alle Love, siger Ordspøget, uden at jeg vil tage det i Forsvar, ad Omveje havde søgt at skaffe sig Noget, saa lagdes der Hindringer i Vejen. Vel fik de det omsider, men ikke det, de havde Brug for, og tilmed fik de det forrige Aar først om Efteraaret. Jeg vil henstille til den høitærede Forsamling, om det ikke er noget lovligt sent, at give dem lidt før Mikelsdag og saa til Overflødighed, at de ikke faae, hvad de forlange. Jeg tror, at vi maa komme til Et af To overfor Skytteforeningerne, enten ganske at hæve denne Bevilling og ikke give dem Noget, og man kunde da i saa Fald oprette et Depot, fra hvilket de kunde faae deres Skydesager for fuld Betaling, — jeg vil anse denne Udvei for den heldigste, — eller ogsaa — vil den høie Regering mene, at vi maa blive ved at give Bevillingen, saa maa man, forudsat — hvad Regeringen har Midler til at erkyndige sig om — at der arbejdes forsvarlig ved de frie Skytteforeninger, komme til at stille dem lige med de øvrige. Derefter skal jeg med nogle saa Ord henvende mig til den høitærede Kultusminister og hans Budget og dvæle nogle Øjeblikke derved. Det forekommer mig ikke, at han har været meget heldig i at træffe Flertallets Mening i dette Thing. Jeg skal i saa Henseende først henvise til Theatret. Det forekommer mig, at der er en Side, som de foregaaende Talere ikke have draget, i det Mindste ikke meget stærkt frem, men som jeg skal drage noget stærkere frem; det er, hvad der foregik i Samlingen 1869—70. Da heed det sig, at en ny Bygning skulde der til, men skulde der en ny Bygning til, maatte der ogsaa i det Mindste være No, „No“, det var dengang Stikordet, som Lød, medens der byggedes, for saa, naar de 5 Aar vare omme, kunde en fuldstændig Afvikling finde Sted. Det erede Medlem for Mors her bag ved (Eghjerring), som dengang var Ordspøger, fremhevede dengang, at det var noget ekstraordinært at give Bevillinger for 5 Aar paa Finantsloven; selv C. B. Rinesfiad indrømmede dengang, at det var noget ekstraordinært, men No trængte Theatret til, og naar de 5 Aar vare gaaede, enten Theatret da skulde gaa over til privat Entreprise, Kommunesag eller Statsanstalt, skulde i alt Fald Afviklingen finde Sted, og den høitærede daværende Kultusminister indrømmede ogsaa — han havde selv forelagt Forslag, der gik ud derpaa — at Tilskudet skulde være i 10 Aar; men han sagde, idet han tog mod de 5 Aar: „og herved paatager jeg mig alle Konsekvenser deraf, og-